

Datum

5 oktober 2018

Geachte woordvoerders Omgevingswet,

U heeft tot 11 oktober om schriftelijke inbreng te leveren op de Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (hierna: Invoeringswet, (TK 34986).

Ter behandeling van de Invoeringswet, geven IPO, UvW en de VNG u de volgende aandachtspunten mee. In bijgevoegde notitie gaan we uitgebreider in op de onderstaande punten en achtergronden van onze vragen.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Digitalisering draagt bij aan het bereiken van de doelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Het valt op dat er (te) veel over het DSO op wetsniveau wordt vastgelegd en de relatie met de nog vast te stellen Bekendmakingswet onduidelijk is. Vragen die gesteld kunnen worden aan de minister:

- Kunt u toelichten waarom de besluiten en andere rechtsfiguren onderdeel vormen van de hier bedoelde informatie en welke status dit heeft in relatie tot het bekendmaken en beschikbaarstellen op grond van de Bekendmakingswet en Gemeentewet?
- Is het niet voldoende om besluiten en andere rechtsfiguren op grond van de Bekendmakingswet bekend te maken en op grond van de Gemeentewet - voor zover het algemeen verbindende voorschriften betreft - in geconsolideerde vorm beschikbaar te stellen?
- Is het denkbaar dat onderdelen van afdeling 20.5 van de Omgevingswet nu of op termijn overgaan naar meer generieke regelgeving, zoals de Bekendmakingswet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) of de Gemeentewet? Zo ja, welke onderdelen komen dan in het bijzonder daarvoor in aanmerking en op welke termijn?

Overgangsrecht Omgevingsplan Invoeringswet

Het overgangsrecht regelt de overgang van de huidige wet- en regelgeving naar het nieuwe stelsel Omgevingswet. Dit overgangsrecht zit voor een groot deel in de Invoeringswet, en voor een ander deel, straks in het Invoeringsbesluit. Vragen die gesteld kunnen worden:

- Is de minister bereid om naar aanleiding van de opgedane ervaringen binnen gemeenten, bijvoorbeeld met het omgevingsplan en straks met de Transitiewet, het stelsel zoveel mogelijk aan te passen aan nieuwe inzichten uit de praktijk?
- Onderschrijft de minister het belang van een voor gemeenten uitvoerbare en werkbare overgangsfase, waarbij gemeenten in staat worden gesteld een zo praktisch mogelijke manier te kiezen die past bij de opgaven waar zij voor staan?
- Kan de minister toezeggen dat zij het overgangsrecht zoals opgenomen in de Invoeringswet conform de wensen van gemeenten zal aanpassen, waaronder in ieder geval een thematische opbouw van het omgevingsplan, zodat gemeenten ruimte hebben de transitie vorm te geven zoals dat het beste past?

Bestuurlijke afwegingsruimte - bevoegdheidsverdeling

Uitgangspunt van de Omgevingswet is dat gemeenten primair bevoegd en verantwoordelijk zijn voor beheer en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Vragen die gesteld kunnen worden:

- Kan de minister toelichten waarom voor gemeenten de bevoegdheid tot het stellen van nadere regels alleen voor rijk en provincies heeft mogelijk gemaakt en niet voor gemeenten?
- Is de minister bereid om naar aanleiding van de opgedane ervaringen binnen gemeenten, het ontbreken van deze bevoegdheid te heroverwegen?

Uitgebreide voorbereidingsprocedure

Bij omgevingsvergunningen is het uitgangspunt dat de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is. Deze procedure volstaat voor het merendeel van de aanvragen omgevingsvergunning. Echter, het bevoegd gezag dient voor een klein deel van de aanvragen omgevingsvergunning de (geclausuleerde) vrijheid te hebben om te kunnen kiezen voor de meeste geschikte voorbereidingsprocedure. Vragen die gesteld kunnen worden:

- Begrijpt de minister dat het bestuursorgaan zo nodig zelf wil kunnen borgen dat omwonenden hun zienswijze kunnen geven over aanvragen voor omgevingsvergunningen die over complexe of lokaal gevoelige aangelegenheden gaan?
- Is de minister bereid met de koepels over een alternatieve oplossing voor de reguliere procedure in gesprek te gaan; bijvoorbeeld door het bestuursorgaan de mogelijkheid te geven aanvragen 4 weken ter inzage te leggen, gedurende welke termijn zienswijzen kunnen worden ingediend?

Huisvestingswet

De Huisvestingswet is niet meegenomen in de eerste module van de Omgevingswet. De VNG en de G4 hebben in de consultatiereactie gevraagd Hoofdstuk 4 van de Huisvestingswet alsnog te integreren in de Omgevingswet. Het betreft de activiteiten woningonttrekking, woningsamenvoeging, woningvorming en het splitsen in appartementsrechten. Vragen die gesteld kunnen worden:

- Erkent de minister dat een integrale afweging over de samenstelling van de woningvoorraad in het omgevingsplan, past binnen de huidige gemeentelijke opgaven?
- Is de minister bereid H4 van de Huisvestingswet te integreren in de Omgevingswet en zo ja, wanneer en hoe (via een nota van wijziging op de ontwerp-Invoeringswet of via een afzonderlijke wijzigingsspoor)?

Luchtkwaliteit

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet houdt het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) op te bestaan. Gemeenten willen deze mogelijkheid graag behouden. Luchtverontreiniging is een grensoverschrijdend fenomeen en de kracht van de programmatische aanpak zit in de gedeelde verantwoordelijkheid van de verschillende overheidslagen om luchtverontreiniging aan te pakken, blijkt uit de positieve ervaringen met het NSL. Het Schone Lucht Akkoord (SLA) waaraan staatssecretaris Van Veldhoven samen met gemeenten en provincies momenteel werkt, biedt de (deels juridische) mogelijkheden van het NSL niet. Vragen die gesteld kunnen worden:

- Onderschrijft de minister dat de aanpak van luchtverontreiniging een gedeelde verantwoordelijkheid is van de verschillende overheidslagen, mede door het gemeentegrens-overschrijdend karakter?
- Is de minister bekend de knelpuntenanalyse NO2 en PM10?
- Kan de minister toelichten waarom - gezien de knelpuntenanalyse van 15 februari 2018- deze gedeelde verantwoordelijkheid dat van zo van belang is, niet in een wettelijke regeling wordt opgenomen?
- In de Invoeringswet is de wettelijke programmaplicht voor de implementatie van de NEC-richtlijn bij het Rijk gelegd. Kan de minister aangegeven dat daarmee de bestaande knelpunten van luchtkwaliteit worden opgelost en zo nee wat gaat de minister dan doen richting gemeenten en provincies die met dergelijke knelpunten te maken hebben?

Vergunningvrij bouwen

De regeling voor vergunningvrij-bouwen nader wordt uitgewerkt in het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Echter, de Memorie van Toelichting (MvT) op de Invoeringswet bevat belangrijke richtingaanwijzers voor die uitwerking. Zo geeft de MvT enerzijds aan dat gemeenten meer ruimte krijgen om zelf te bepalen wanneer er wel of geen vergunning nodig is voor bouwwerken, anderzijds bepaalt de MvT dat gemeenten - toegespitst op locatiespecifieke omstandigheden - méér bouwwerken vergunningvrij kunnen maken. De vraag die hierbij speelt is of gemeenten straks ook minder bouwwerken vergunningvrij zouden kunnen maken. Vragen die gesteld kunnen worden:

- Hoe kijkt de minister aan tegen het uitgangspunt van lokaal maatwerk en de gedachte dat gemeenten zelf per locatie afgewogen keuzen mogen maken over een vergunningplicht ja dan nee?
- Hoe kijkt de minister aan tegen het feit dat gemeenten zelf willen kunnen bepalen of met of zonder omgevingsvergunning voor het bouwen een ingrijpende verandering van een gevel of een uitbreiding van het bebouwde oppervlak of het bouwvolume mogelijk is?

Rechtsgang bij schadevergoeding bij gedoogplichten

De burgerlijke rechter wordt bevoegd zich te buigen over zaken over schadevergoeding bij gedoogplichten. De waterschappen hebben begrip voor het streven hierin uniformiteit aan te brengen, door te kiezen voor één rechtsgang bij alle gedoogplichten. Toch pleiten UvW en IPO voor een meer publieksvriendelijke rechtsgang bij gedoogplichten. Vragen die gesteld kunnen worden:

- Kan de minister aangeven of zij bereid is om de rechtsgang bij schade bij gedoogplichten (in het waterbeheer) te herzien, in die zin dat niet de burgerlijke rechter maar de bestuursrechter bevoegd is om zich hier over te buigen, met het oog op een adequate rechtsbescherming van de burger?